



OBCHODNÍ AKADEMIE

Praha 2, Vinohradská 38

Projekt OPPA

CZ.2.17/3.1.00/34171



Evropský sociální fond. Praha & EU: Investujeme do vaší budoucnosti.

<i>Název exkurze</i>	Za zmizelými ostrovy		
	Typ: tematická, topografická; 22 zastávek, 7 úkolů		
<i>Organizace</i>	Začátek: Právnická fakulta, tram. 17 Konec: Elsnicovo nám., tram. 3, 10	Náklady: Opendcard Délka: 7 km, 2:30 h	
<i>Hlavní pojmy</i>	Štvanice, Rohanský ostrov, Libeňský ostrov, slepá ramena Vltavy, Čechův most, Štefánikův most, Hlávkův most, Negrelliho viadukt, Libeňský most, Právnická fakulta, Rudolfova štola, Novomlýnská vodárenská věž, Vodní elektrárna Štvanice, Danube House, Nile House, Main Point, Amazon Court, Lighthouse, Metrostav, protipovodňový systém, Vojtěch Lanna, Ed. Štorch		
<i>Přílohy</i>	Mapa trasy , Metodické pokyny , Procvičovací test		

č.	přesun	zastávka	výklad
1	---	Práv. fakulta, tram. 17	<p>Sraz – před hl. vchodem do budovy PF-UK</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>přivítání, prezence, popis programu</i> <p>Pražské ostrovy na Vltavě</p> <ul style="list-style-type: none"> – v současnosti je jich už jen 9: Císařská louka, Veslařský, Petržilkovský, Dětský, Slovanský, Střelecký, Kampa, Štvanice a Císařský; v minulosti se jejich tvar i počet výrazně měnil, název „ostrov“ si uchovaly i lokality dvou z desítek ostrovů dnes již zaniklých – Rohanský a Libeňský <p>Právnická fakulta University Karlovy budova z r. 1929 je realizací návrhu Jana Kotěry z roku 1914, arch. Lad. Machoň návrh zjednodušil v duchu dobového tradicionalismu</p> <p>Hotel InterContinental¹⁹⁷⁴</p> <ul style="list-style-type: none"> – arch. Karel Bubeníček a Karel Filsak, ukázka brutalismu, tj. použití holého nezdobeného betonu (surový, suchý, franc. brut), široké pásy oken, výzdoba fasády zde doplněna keramickým obkladem
2	na most, <i>pravá strana</i>	nad sousoším na mostním pilíři	<p>→ ÚKOL PRO STUDENTY č. 1</p> <p>Čechův most – sloh, výzdoba, zajímavosti; osobnost Sv. Čecha</p>
3	na konci mostu přejít a dolů po schodech	před kaplí	<p>Čechův most – na pilířích sochy světloňošů s pochodněmi (L. Herzl a K. Opatrný), mostní oblouky osvětleny 200 žárovkami</p> <p>Kaple sv. Maří Magdaleny¹⁶³⁵ – raně barokní kaple pro místní vinaře a voraře, r. 1956 jí kvůli výstavbě obřího Stalinova pomníku na Letné nad mostem hrozil zánik, zachránil ji arch. Stanislav Bechyně přesunem o 31 m → 1. přesunutá stavba v Československu</p>
4	podejít most podél parkoviště	u spojení silnic, výhled na řeku	<p>Čechův most – lépe vidět znak Prahy a šestihlavé hydry</p> <p>Hotel InterContinental – <i>vL</i> je jeho stylově dobře ladícím pokračováním hotel Budovatel¹⁹⁸⁴ (dnes President, přejmenování souvisí se změnou vlastníka na mezinárodní síť hotelů a kasin španělské firmy Comar), hotel je spojen s původní budovou sídla Sdružení inženýrů a architektů z r. 1928</p>
5	podél řeky až ke vchodu do štoly	před štolou	<p>→ ÚKOL PRO STUDENTY č. 2</p> <p>Rudolfova štola a výhled na protější břeh – stavební vývoj, významné budovy, zajímavosti</p>

	(vL)		
6	na most	střed mostu vL	<p>Pohled přes Vltavu - zL</p> <ul style="list-style-type: none"> • Letenský tunel¹⁹⁵³ – délka 423 m, výškový rozdíl konců je 33 m • nábřeží Kpt. Otakara Jaroše (padl v bit. u Sokolova za II. sv. války, ač přesvědčený antikomunista, vyznamenán po smrti jako první cizinec titulem Hrdina SSSR) • Hlávkův most přes ostrov Štvanice, v <i>popředí</i> budova bývalé vodní elektrárny • nábřeží Ludvíka Svobody (český generál a politik, president ČSSR 1968-75, za II. sv. války velel čs. jednotkám v SSSR, mj. nadřízený Jaroše u Sokolova) • Novomlýnská vodárenská věž
7	za mostem vL	v malém parčíku	<p>Novomlýnská vodárenská věž¹⁶⁵⁸ – původně renesanční věž (jako prakticky všechny vodárenské v. v Praze) se po povodni 1655 částečně zřítla, přestavěna v raném baroku, zásobovala část Nového Města vodou z Vltavy, na jejímž břehu původně stála stejně s mlýny, podle nichž se jmenuje, říční naplaveniny a stavba nábřeží odklonily tok cca o 100 m</p> <p>Park Lannova – vL, získal cenu „Park roku 2008“; ul. nese jméno Vojtěcha Lanny, jednoho z prvních velkých českých podnikatelů 19. st., podnikal mj. v lodní dopravě a vodních stavbách (lodě, mosty, přístavy, regulace Vltavy a Labe)</p> <p>Botel Albatros¹⁹⁶⁹ – nejstarší z pražských plovoucích hotelů, pojme více než 170 hostů</p> <p><u>Zajímavost</u>: v těchto místech u mostu stávala socha Jana Švermy, podle něhož se most 50 let jmenoval (český komunistický funkcionář, který zahynul při Slovenském národním povstání), socha je dnes na Olšanech na čestném vojenském pohřebišti</p>
8	přes přechod a parkem podél botelu, na konci přes lávku	na nábřeží pod prvními stromy	<p>→ ÚKOL PRO STUDENTY č. 3</p> <p>Těšnovský tunel – <i>výstavba, významné stavby, ostrov Štvanice a jeho využití, osud restaurantu Expo 58</i></p>
9	podejít most	za mostem, nad plaveb. komorami zdymadla	<p>Hlávkův most^{1912, rozšířen 1962}</p> <ul style="list-style-type: none"> • z <i>protější strany ostrova</i> sedm betonových oblouků arch. Pav. Janáka, z <i>této strany</i> pův. jeden ocelový oblouk arch. Mečislava Petřů, při rozšíření mostu ocel nahrazena betonovou konstrukcí, most s výzdobou povrchově zušlechtěného betonu s reliéfními plastikami patří do období moderny, má novoklasicistní výraz, původní sousoší Práce a Humanity Jana Štursy přemístěno na mimoúrovňovou křižovatku na protilehlém konci mostu; po svém rozšíření se stal součástí Severojižní magistrály • Josef Hlávka¹⁸³¹⁻¹⁹⁰⁸ – český architekt (Zemská porodnice), stavební podnikatel (Vídeňská opera) a největší mecenáš umění, zakladatel České akademie věd, politik, nesmírná pracovitost ho přivedla k ochrnutí nohou, velké jmění odkázal dodnes nejdéle fungující české nadaci – tzv. Hlávkova nadace (česká obdoba Nobelovy ceny) podporuje nadané vysokoškolské studenty, mladé vědce a umělce, udílí i Literární cenu J. Hlávky • Zdymadlo Štvanice¹⁹¹² – budované firmou Lanna současně s mostem, jeho hlavní součástí jsou plavební komory (<i>blíže k ostrovu</i>) a pohyblivý jez se sportovním kanálem (<i>blíže k nám</i>); součástí tehdejších úprav vltavského koryta bylo zasypání menších říčních ramen, čímž na tomto místě zaniklo několik ostrovů (Primátorský, Jeruzalemský a Korunní přibližně v místech, kde teď stojíme), soustava zdejších ostrovů byla původně ještě rozsáhlejší a táhla se podél Karlína až do Libně, po těchto úpravách zůstaly jen ostrovy Rohanský a Libeňský • vP Karlínský viadukt inženýra Aloise Negrelliho
10	po cyklostezce	před viaduktem	<p>Negrelliho viadukt¹⁸⁵⁰ – empírový železniční most táhnoucí se přes Štvanici a Karlín v délce 1.100 m (200 přes řeku, 900 nad městem), monumentální, pravděpodobně největší technická památka z období klasicismu, dodnes slouží železniční dopravě Hotel Atrium (dnes Hilton)</p>

			<ul style="list-style-type: none"> • novofunkcionalismus konce 80. let, charakteristický užíváním velkých skleněných ploch, zde dokonale dosaženo odrazu oblohy na fasádě, urbanisticky budově uškodila výstavba sousední pojišťovny Allianz částečně zakrývající budovu • s cca 800 pokoji patří mezi největší hotely v ČR, četná ocenění ho řadí k nejlepším, dnes patří společnosti Hilton → změna názvu, jeden z největších světových řetězců luxusních hotelů, zal. r. 1919; pův. název Atrium odrážející tvar hotelu dodnes nese restaurace uvnitř • budova zahajuje pás kvalitních moderních staveb (následuje ostrý břit paláce Danube House) na <u>Rohanském nábřeží</u> – ulice na místě vltavského ramene, jehož zasypáním r. 1922 ztratil Rohanský ostrov charakter ostrova; Rohanský o. vznikl spojením několika menších, původem říčních naplavenin, z nichž jeden patřil pražskému tesaři Josefu Rohanovi (se jménem knížete Rohana ani s Rohanskými jezdci nemá nic společného)
11	dál po cyklostezce	za skleněnými věžemi	<p>→ ÚKOL PRO STUDENTY č. 4</p> <p>Karolinská ulice – <i>původ názvu, projekt River City Prague, technické zajímavosti budovy Danube House</i></p>
12	na lávku	střed lávky	<p>Main Point Karlin²⁰¹¹</p> <ul style="list-style-type: none"> • řada mezinárodních ocenění, nejlepší kancelářská budova světa roku 2011 • ateliér DaM (arch. Richard Doležal, Petr Malinovský), dlouhá franc. okna prosvětlují kanceláře, pilíře na fasádě mění vzhled budovy pro projíždějící auta, souč. fungují jako slunolamy a zajišťují chlazení říční vodou, na střeše zahrada pro zaměstnance • některá místa v okolí dosud připomínají, že zde původně byly ostrovy Danube House a <i>sousední Nile House</i> – za prosklenými fasádami jsou přístupová schodiště ke kancelářím, poskytují výhled, soukromí i ochranu proti horku či zimě
13	zpět, vP do budovy	v atriu vL u modelů	<p>Nile House²⁰⁰⁶</p> <ul style="list-style-type: none"> • opět londýnská projekční kanc. KPF a pařížský ateliér RFR, použité materiály šetří energetické náklady • přímé linie pater v atriu oživuje dynamické točité schodiště, prosklené lávky rozvádějí vzduch do vyšší úrovně atria (komínový efekt) • na modelech srovnání budov River City Prague
14	vyjít protějším vých. z atria	před křižovatkou naproti kostelu	<p>Kostel sv. Cyrila a Metoděje¹⁸⁶³.</p> <ul style="list-style-type: none"> • nejvýznamnější pražská stavba novorománského slohu (arch. Vojtěch Ignác Ullmann), výzdobu provedla řada předních českých umělců té doby, vysvěcen 18. října 1863 v den tisícího výročí příchodu slovanských věrozvěstů na Velkou Moravu • <u>Karlínské nám.</u> – centrum Karlína, budované v empíru, název domu U města Hamburku dodnes připomíná propojení bývalého <u>Karlínského přístavu</u> s mořem
15	podél ul., vejít do budovy vL	střed atria	<p>Amazon Court²⁰⁰⁹</p> <ul style="list-style-type: none"> • čerstvý vzduch ze zdvojené podlahy proudí přetlakem do kanceláří, barevné žaluzie se pohybují pomocí elektromotorků, vodní plochy a zelená barva připomínají inspiraci Amazonským pralesem • dánské studio Schmidt Hammer Lassen • vedle paláce stojí luxusní residenční objekt River Diamond, další součást River City
16	protější východ, dál podél Diamondu, pak ostře vL	na cyklostezce, pohled zpět	<p>→ ÚKOL PRO STUDENTY č. 5</p> <p>Rohanský ostrov – <i>poloha ostrova, proměny, kterými plocha ostrova prochází, moderní budovy, bývalé nádraží, bývalé průmyslové podniky</i></p>
17	rovně po cyklostezce	park. úprava svahu	<p>Metrostav¹⁹⁷¹</p> <ul style="list-style-type: none"> • česká firma založená původně jen pro výstavbu metra, od r. 1990 a. s. podnikající ve stavebnictví, mj. tunely, historické rekonstrukce, novostavby (Amazon Court);

17 b		u dvou žlutočerných kvádrů	<p>její komplex je poslední fungující továrnou na Rohanském ostrově</p> <ul style="list-style-type: none"> vyhlídka do okolí – zP sídliště Invalidovna (vzorové panelové sídliště z 60. let), hotel Olympic (věžová stavba z nesplněné naděje na olympiádu v Praze), komíny připomínající zašlou slávu průmyslové Libně, Libeňský plynojem (tzv. Koule); průmyslové podniky se od 90. let z vnitřní Prahy stěhují na periferie a na venkov; v 19. st. byly periferiemi Karlín a Libeň, blízkost jejich přístavů snižovala dopravní náklady, ve 20. st. Karlínský i Libeňský přístav zanikl s oběma ostrovy <u>břeh Vltavy</u> lemují topoly, v náletových dřevinách převažuje jasan
18	vL mimo cyklost., k Vltavě, vP podél řeky	výhled mezi stromy přes řeku (50 m před lodí)	<p>→ ÚKOL PRO STUDENTY č. 6</p> <p>Libeňský ostrov – <i>poloha ostrova, význam protějších Holešovic a jejich přístavu, zajímavosti komplexu Lighthouse, technické specifikace Libeňského mostu</i></p>
19	podejít most, 2. odb. vP	na rohu před odb. vL	<p>ŠTORCHOVA UL.</p> <ul style="list-style-type: none"> Eduard Štorch ¹⁸⁷⁸⁻¹⁹⁵⁶ – učitel (novátor výuky dějepisu), archeolog a spisovatel (nejzn. <u>Lovci mamutů</u>, Osada Havranů), ve svém díle popularizoval mj. i své vlastní objevy z oblasti Libně; na Lib. o. zřídil projekt <u>Dětská farma</u> (hřiště a škola v přírodě s výukou), který financoval prodejem své archeol. sbírky Nár. museu Libeňský ostrov – Vltava zasypaná jen částečně, vytvořily se poloostrovy tvaru kosa a několik slepých ramen, kde na místě původního přístavu vznikly <u>České loděnice</u> (dnes zbořeny, staví se moderní obytné projekty) → ukáz. na mapě: <i>od vých.</i> zaslepený vjezd do bývalého Libeňského přístavu (České loděnice), zaslepené bývalé pravé rameno Vltavy, Lib. o., zaslepené bývalé levé rameno Vltavy, přístavní kosa (tzv. Maninský o.), nové koryto Vltavy uměle vytvořené r. 1928 spolu se stavbou mostu, uměle vytvořený vjezd do Holešovického přístavu vyhlídka na slepé rameno (bývalé levé rameno Vltavy), slouží jako přístaviště malých lodí a rybářům
19 b	vL po cyklostezce	průjezd v beton. zdi vL	
20	dál po cyklostezce	kruhový objezd, u řeky	<p>→ ÚKOL PRO STUDENTY č. 7</p> <p>Zahrádkářská kolonie – <i>zajímavosti, historie vzniku slepých vltavských ramen, jejich popis, protipovodňový systém a jeho účinnost v posledních velkých povodních</i></p>
20 b	přes lávku	za lávkou vL	
21	proti proudu Rokytky	nábřeží naproti mlýnu	<p>Thomayerovy sady – úprava bývalých vinic a ovocných sadů kolem Libeňského zámku; jméno po svém tvůrci, zahradním architektu Fr. Thomayerovi (19. st., mj. autor parku na Karlově náměstí)</p> <ul style="list-style-type: none"> Rokytka – říčka pramenící u Tehova poblíž Říčán, délka toku 36,2 km, z toho většina na území Prahy Löwitův mlýn ^{18.st.} – původně tudy tekla Vltava, na ní od středověku mlýn, přestavěn v baroku, jméno po pekaři Löwitovi, kt. stavbu koupil, když již nesloužila jako mlýn
22	k silnici	náměstí	<ul style="list-style-type: none"> <i>ukončení exkurze</i>
Konec			